

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 11 ja 21 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan maatalousyrittäjän työtulon määrittämiseen muutoksia, joilla määrittäminen tehdään nykyistä joustavamaksi. Muutosten tarkoituksena on saada maatalousyrittäjien eläkelain mukainen työtulo entistä paremmin vastaamaan viljelmän todellista työtuloa.

Viljelmän työtulo määritettäisiin erikseen viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan osalta. Samalla kun kasvulliselle metsämaalle säädettäisiin oma työtuloasteikkonsa, viljellyn maatalousmaan työtuloasteikko tarkistettaisiin vastaamaan nykytilannetta.

Viljellyn maatalousmaan osalta määritettäi-

siin pinta-alan mukaan lasketun perustyötulon ympärille työtulon normaalialue, jolta työtulo olisi mahdollista vahvistaa nykyistä joustavammin. Myös metsämaan osalta säädettäisiin työtulon korotus- ja alennusperusteet.

Poronomistajien työtulon määrittämistapaa ehdotetaan muutettavaksi niin, että työtulon määräytymiseen vaikuttaisivat samanaikaisesti sekä poronhoitotyössä tehdyt työpäivät että omistettujen porojen lukumäärä.

Uudistus on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Esitys liittyy valtion tulo- ja menoarvioesitykseen vuodelle 1990.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
YLEISPERUSTELUT	3	2.2. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki	10
1. Nykyinen tilanne	3	LAKITEKSTIT	11
2. Tavoitteet	4	1. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta	11
3. Valmisteluvaiheet	4	2. Laki maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 11 ja 21 §:n muuttamisesta	14
4. Ehdotuksen sisältö	5	LIITE	15
5. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset	6	Rinnakkaistekstit	15
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6	1. Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta	15
1. Lakiehdotusten perustelut	6	2. Laki maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 11 ja 21 §:n muuttamisesta	20
1.1. Maatalousyrittäjien eläkelaki	6		
1.2. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki	10		
2. Voimaantulo	10		
2.1. Maatalousyrittäjien eläkelaki	10		

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne

Maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n 1 momentin (830/70) mukaan maatalousyrittäjälle on eläkkeen perusteena olevan työtulon määräämistä varten vahvistettava se työtulo, jonka hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan eläkelain piiriin kuuluvasta toiminnastaan. Työtulon perusteella lasketaan maatalousyrittäjän eläkkeen ja tapaturmakorvauksen suuruus, mutta työtulo on perusteena myös eläke- ja tapaturmavakuutusmaksuja perittäessä.

Maatalousyrittäjien eläkelain 8 § sisältää määräykset eri maatalousyrittäjäryhmille vahvistettavista työtuloista. Maatilatalouden harjoittajan henkilökohtainen työtulo vahvistetaan viljelmälle määritellyn työtulon perusteella. Viljelmän työtulo jaetaan vakuutettavien viljelijöiden kesken siinä suhteessa kuin he ottavat osaa työhön viljelmällä. Työtuloa voidaan tarkistaa, jos siihen vaikuttavat seikat muuttuvat myöhemmin olennaisesti.

Viljelmän työtulo lasketaan pääsääntöisesti pinta-alan mukaan (jäljempänä MYEL-hehtaarit). MYEL-hehtaareihin luetaan viljelmän pelto ja puutarha kokonaan sekä kasvullisesta metsämaasta Etelä-Suomessa 1/10, Keski-Suomessa 1/15 ja Pohjois-Suomessa 1/20. Näin saatujen MYEL-hehtaareiden perusteella määritellään viljelmän työtulo maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n 2 momentissa (882/82) olevan asteikon mukaisesti. Työtuloa kertyy eniten ensimmäisiltä 12 MYEL-hehtaarilta, minkä jälkeen sen määrä alenee asteittain niin, että 62 hehtaarin ylittävä osa ei enää lisää työtuloa.

Kaavamaisesti vahvistetusta hehtaarityötulosta on mahdollista poiketa sekä ylös- että alaspäin, jos viljely- tai muu tuotantotapa, viljelmällä työskentelevien viljelijöiden poikkeuksellinen määrä tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää. Hehtaariperusteisesta työtulosta poiketaan vain, mikäli muutostarpeella on pitkäaikainen ja olennainen vaikutus viljelmän työtuloon. Yksilöllinen työtulon määrittely tapahtuu yleensä viljelijän aloitteesta. Jos

poikkeusperuste on huomattava, voi maatalousyrittäjien eläkelaitos omasta aloitteestaankin poiketa hehtaariperusteisesta työtulosta. Yksilöllistä työtulon määrittelytapaa on käytetty viljelmistä noin viidesosalla. Yli 25 peltohehtaarin viljelmillä poikkeamien osuus on noin 40 %.

Viljelmän työtulon poikkeuksellista määräämistä varten maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa on käytössä korotusnormisto. Sen tarkoituksena on muodostaa yhteinen mitta-asteikko erilaisia tuotantosuuntia edustavien viljelmien välille. Se on tarkoitettu maatalousyrittäjien eläkelaitoksen sisäiseksi ohjeeksi, mutta myös eläkelautakunta ja vakuutusosikeus ovat ratkaisuissaan pitäytyneet normiston puitteissa.

Korotusnormiston mukaan viljelmän työtuloa on mahdollista korottaa peltojen normaalia tehokkaamman viljelyn tai poikkeuksellisen suuren eläinmäärän vuoksi. Kasvien osalta korotusyksiköt lasketaan kasvilajeittain viljelypinta-alan mukaan. Eläimistä saa korotusyksiköitä, jos niitä on peltopinta-alaan nähden poikkeuksellisen paljon. Normien mukaan saadut korotusyksiköt lasketaan yhteen ja muunetaan korotusmarkoiksi asteittain alenevan asteikon mukaisesti. Viljelmän hehtaariperusteista työtuloa korotetaan saadulla markkamäärällä.

Viljelmällä saatetaan harjoittaa muutakin yritystoimintaa, joka oikeuttaa korottamaan työtuloa. Edellytyksenä kuitenkin on, että toimintaa verotetaan maatilatalouden tuloverolain mukaan. Tällaista toimintaa on muun muassa maatilamatkailu, mehiläistenhoito, viljelmän tuotteiden jalostus, kalanviljely, turkistarhaus sekä turpeen tai jäkälän nosto ja myynti. Myös viljelmän koneilla ulkopuolisille tehdyt työt voivat korottaa työtuloa. Viimeksi mainitussa tapauksessa bruttotulosta otetaan huomioon korotusnormistossa määritelty prosenttiosuus, joka lisätään työtuloon.

Vuoden 1983 alusta viljelmän työtuloa on ollut mahdollista korottaa myös tuottavuuden perusteella, jos viljelijän verotuksessa vahvistettu työtulo on olennaisesti suurempi kuin

hehtaarityötulo. Viljelijä voi työtulon tarkistamista pyytäessään esittää sen vahvistamista verotuksen mukaan. Asian ratkaisemista varten maatalousyrittäjien eläkelaitos ottaa huomioon verotiedot ainakin kahdelta vuodelta, koska myös tuottavuusperusteen tulee olla vaikutukseltaan pitkäaikaista.

Metsän osalta viljelmän työtulo on sidottu varsin pitkälle pinta-alaan. Nykyisen tulkinnan mukaan esimerkiksi viljelmän metsässä tehdyt hankintatyöt eivät anna mahdollisuutta työtulon korottamiseen.

Viljelmän työtuloa on mahdollista vastavasti alentaa yksilöllisillä työtuloperusteilla. Käytännössä hehtaariperusteiseen työtuloon tulee alennusta harvoin. Yleensä tällöin on kysymys viljelmän ulkopuolella työskentelevästä osa-aikaviljelijästä tai metsätilan omistajasta, joka ei itse osallistu sanottavasti metsätöihin. Hehtaariperusteiset työtulot lähtevät siitä olettamuksesta, että viljelmällä työskentelee kaksi henkilöä: isäntä ja emäntä. Työtuloa on mahdollista helpommin alentaa sellaisilla viljelmillä, joilla työskentelee vain yksi henkilö. Pääsääntö yhden viljelijän viljelmällä kuitenkin on, että hänen työtulokseen vahvistetaan koko viljelmän työtulo.

Maatilatalouden työhön osallistuvan perheyriksen jäsenen työtulon määräämistä koskee oma säännös, maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n 4 momentti (1009/87). Sen mukaan työtuloa vahvistettaessa pidetään lähtökohtana perheyriksen jäsenelle maksettua palkkaa.

Poronmistajan työtulo muodostuu laissa säädetyistä markkamäärästä kultakin hänen omistamaltaan ja paliskunnan toimesta luetulta vuotta vanhemmalta porolta. Työtuloa on mahdollista korottaa tai alentaa, jos poronmistaja tekee olennaisesti enemmän tai vähemmän poronhoitotyötä kuin hänen omistamiensa lukuporojen määrä edellyttää. Normaali työmäärä on yksi työpäivä lukuporoa kohden.

Kalastajan työtulo määritellään yksilöllisesti sen suuruiseksi kuin hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan kalastustoiminnastaan. Käytännössä kalastajien työtulot ovat 30—80 prosenttia kalastusyrityksen liikevaihdosta. Poronmistajan ja kalastajan perheyriksien jäsenten työtulo määritellään maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n 1 momentin yleissäännöksen mukaan. Heille vahvistetaan se työtulo, jonka heidän voidaan arvioida kohtuudella jatkuvasti saavan maatalousyrittäjätoiminnastaan.

2. Tavoitteet

Hallituksen esityksen mukaan tavoitteena on muuttaa maatalousyrittäjien eläkelaiassa olevia työtulon määräytymissäännöksiä siten, että erilaisille ja erikokoisille viljelmille vahvistettavat työtulot olisivat oikeudenmukaisessa suhteessa toisiinsa ja että maatalousyrittäjien työtulot vastaisivat nykyistä paremmin yrityksissä tehdyn työn arvoa.

Työtulon vahvistamisen lähtökohtana tulisi edelleenkin olla viljelmän pinta-ala. Esitetyillä muutoksilla pyritään helpottamaan ja joustavoittamaan poikkeamista kaavamaisesta pinta-alaperusteisesta työtulosta. Joustavuuden lisääminen on tarpeellista, koska tutkimusten mukaan työtulojen hajonta on hehtaareittain ja tuotantosuunnittain suuri. Nykyinen korotusnormisto ei useinkaan anna mahdollisuuksia viljelmän olosuhteiden yksilölliseen tarkastelemaan.

3. Valmisteluvaiheet

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 20 päivänä lokakuuta 1987 työryhmän, jonka tehtävänä oli selvittää maatalousyrittäjien eläkelain mukaisten työtulojen määräytymissäännösten toimivuus ja oikeudenmukaisuus siten, että työtulot vastaisivat nykyistä paremmin todellista työpanosta. Työryhmä, Maatalousyrittäjien työtuloryhmä, jätti yksimielisen muistionsa sosiaali- ja terveysministeriölle 31 päivänä lokakuuta 1988 (työryhmämuistio 1988:28 STM.)

Muistiosta ovat antaneet lausuntonsa maaja metsätalousministeriö, valtiovarainministeriö, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry., Suomen Työnantajain Keskusliitto, Liiketyöntäjien Keskusliitto LTK ry., Maataloustuottajain Keskusliitto MTK ry., Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund, Suomen Ammattikalastajaliitto, Paliskuntain Yhdistys, Maatalouden taloudellinen tutkimuslaitos, eläketurvakeskus ja maatalousyrittäjien eläkelaitos. Lausunnoissa on pidetty perusteltuna maatalousyrittäjien työtulosäännöksiensä havaittujen epäkohtien korjaamista.

Keväällä 1989 valtioneuvosto ja maataloustuottajain keskusjärjestöt sopivat maataloustulolain (629/82) mukaan käymiensä neuvottelujen perusteella hinnoitteluvuoden 1989/1990 maataloustuloratkaisuun liittyen, että maatalousyrittäjien eläkelakia esitetään muutettavak-

si Maatalousyrittäjien työtuloryhmän tekemien ehdotusten pohjalta.

Hallituksen esitys pohjautuu työryhmän tekemiin ehdotuksiin.

4. Ehdotuksen sisältö

Nykyisin samankokoinen ja samalla tavalla hoidettu metsämaa lisää viljelmän työtuloa eri tavalla siitä riippuen, kuinka suureen peltopinta-alaan metsästä muuntamalla saadut MYEL-hehtaarit lisätään. Ehdotuksen mukaan viljelmän vuotuinen työtulo määriteltäisiin vastaavuudessa laskemalla viljellylle maatalousmaalle ja kasvulliselle metsämaalle määritellyt vuotuiset työtulat yhteen. Tämä merkitsi sitä, että työtulon laskentavaiheessa toisaalta peltoa ja puutarhaa ja toisaalta metsämaata käsiteltäisiin erillisinä yksikköinä ja että kasvullisen metsämaan osuutta ei enää muunnettaisi keinoitekoisesti vastaamaan viljeltyä maatalousmaata.

Viljelmän työtuloa määrättäessä ei käytettäisi enää maatalousmaan eikä MYEL-hehtaareiden käsitteitä. Näin ollen maatalousyrittäjien eläkelain 2 §:n 2 momentissa oleva säännös siitä, mitä lakia sovellettaessa pidetään maatalousmaana, jäisi tätä lakia sovellettaessa koskemaan ainoastaan niitä tapauksia, joissa joudutaan harkitsemaan, täyttyykö maatalousyrittäjien eläkelain 1 §:n 2 momentin 1 kohdassa oleva pinta-alavaatimus. Mainittuun lainkohtaan viitataan muun muassa luopumiseläkelaisa (16/74).

Pellon ja puutarhan sekä vastaavasti metsän käsitteleminen erillisinä yksikköinä laskentavaiheessa on perusteltavissa myös sillä, että niiden merkitys on erilainen eri tiloilla. Toiseen yksikköön saattaa liittyä huomattaviakin korotuserusteita, kun toisen osalta on samanaikaisesti olemassa alennuserusteita. Määrittelemällä työtulo erikseen viljellylle maatalousmaalle ja kasvulliselle metsämaalle päästään nykyistä helpommin sellaiseen ratkaisuun, joka vastaa parhaiten koko viljelmän olosuhteita.

Sekä viljellyn maatalousmaan että kasvullisen metsämaan osalta ehdotetaan säädettäväksi pinta-alaan pohjautuva perustyötulo, joka olisi aina lähtökohtana viljelmän työtuloa määriteltäessä. Viljellylle maatalousmaalle määriteltävää perustyötuloasteikkoa ehdotetaan korotettavaksi, koska tehdyn selvityksen mukaan nykyinen asteikko on alhaisempi kuin maatalou-

desta saatu työtulo edellyttäisi. Pinta-alan yläraja ehdotetaan samalla poistettavaksi, jolloin työtuloa kertyisi myös 62 peltohehtaarin jälkeen.

Viljellyn maatalousmaan osalta ehdotetaan säädettäväksi mahdollisuus poiketa perustyötulosta joustavasti. Poikkeusmahdollisuus olisi tarpeellinen sen vuoksi, että perustyötulo on vain keskiarvo, jossa ei ole otettu huomioon pinta-alan lisäksi muita työtuloon vaikuttavia tekijöitä. Joustavuutta ehdotetaan lisättäväksi säätämällä perustyötulon ympärille työtulon normaalialue. Maatalousyrittäjä tekisi oman esityksensä työtulon vahvistamiseksi sanotulta normaalialueelta työtulolomakkeella (MT-lomake), josta ilmenevät tilaa koskevat tarpeelliset tiedot. Viljelijän työtuloesityksen tulisi tällöin vastata tosiasiallisia olosuhteita. Työtulo vahvistettaisiin hakemuksesta poiketen vain silloin, kun hakemus olisi ilmeisessä ristiriidassa tosiasioiden kanssa. Työtulo olisi mahdollista vahvistaa myös työtulon normaalialueen ulkopuolelta, mutta silloin vaadittaisiin yksityiskohtaisempia tietoja poikkeuserusteesta.

Yritystoiminnan alkuvaiheessa ei ole selvää, kuinka suuri viljelmän työtulo tulee olemaan. Sen vuoksi ehdotetaan, että viljellyn maatalousmaan työtulo olisi yritystoiminnan alkuvaiheessa, tarkemmin sanottuna kahden viljelyvuoden ajan, pääsääntöisesti vähintään perustyötulon suuruinen. Olosuhteet viljelmällä ehtivät tuona aikana vakiintua niin, että viljelmän tosiasiallisen työtulon määrittäminen tulee mahdolliseksi.

Kasvullisen metsämaan osalta on ollut epäkohtana maatalousyrittäjien eläkelain voimaantulosta alkaen, ettei hankintakauppojen yhteydessä tehtyä työtä ole otettu huomioon viljelmän työtuloa määrättäessä. Toisaalta viljelijän metsässä tekemän työn määrä vaihtelee. Joillakin viljelmillä teetetään kaikki metsätyöt viljelmän ulkopuolisilla henkilöillä. Tämän vuoksi ehdotetaan säädettäväksi työtulon korotus- ja alennuserusteet, joiden mukaisesti perustyötulosta olisi mahdollista poiketa siten, että kasvulliselle metsämaalle vahvistettava työtulo vastaisi metsässä tehdyn työn arvoa.

Poronomistajan työtuloa ehdotetaan muutettavaksi siten, että työtuloon vaikuttaisivat sekä omistettujen porojen lukumäärä että poronhoitotyössä tehty työpäivät.

Esitetyt muutokset sisältyvät maatalousyrittäjien eläkelain muuttamista koskevan lakiehdotuksen 8 a — 8 c, 8 f ja 8 g §:ään.

Lisäksi maatalousyrittäjien eläkelakiin ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin olisi tehtävä eräitä uudistuksesta johtuvia teknisiä korjauksia.

5. Esityksen organisatoriset ja taloudelliset vaikutukset

Lainmuutokset eivät toisi suoranaisia muutoksia työtuloasioiden käsittelyyn maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa. Voimaantulovaiheessa on kuitenkin varauduttava työtuloasioita koskevien hakemusten määrän voimakkaaseen kasvuun, joka aiheuttaa tilapäistä henkilöstön lisäämistarvetta ratkaisutoiminnassa.

Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen noin 260 asiamiehellä on tärkeä merkitys työtulouudistuksen toteuttamisessa. Asiamies on useimmiten ensimmäinen henkilö, johon viljelijä ottaa yhteyttä työtuloasiassa. Uudistuksen kannalta on siten tärkeää, että asiamiehet on ehditty kouluttaa ennen uudistuksen voimaantuloa.

Ehdotettujen muutosten toimeenpano aiheuttaa lisäkustannuksia sekä maatalousyrittäjien eläkelaitoksen että sen asiamiesten toiminnassa. Tämän vuoksi sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hoitokulujen perusteita olisi tarkistettava.

Vakuutusmaksutulojen voidaan arvioida lisääntyvän noin 60 miljoonalla markalla vuodessa, kun maatalousyrittäjille on saatu voimaan uusien määräytymisperusteiden mukaiset

työtulot. Tällaiseen, noin 14 prosentin lisäykseen päädytään vuonna 1992 olettaen, että työtulot muuttuvat samassa suhteessa kuin esitetyt perustyötulot muuttuvat suhteessa nykyisiin hehtaariperusteisiin työtuloihin.

Vakuutusmaksutuloissa muutokset näkyvät lähes heti, mutta niillä on hitaampi vaikutus eläkemenoihin. Vaikutukset eläkemenoissa lisääntyvät asteittain ja työeläkkeiden kertymistä johtuen eläkemenovaikutus on täysimääräinen vasta kymmenien vuosien kuluttua. On kuitenkin mahdollista tehdä ennustetta niin pitkälle aikavälille, koska muutosesityksen vaikutus häviää monen muun oletustekijän alle. Lainmuutoksen jälkeen voidaan ensimmäisinä vuosina arvioida menojen lisääntyvän 1—3 prosentilla.

Alkuvuosina valtion osuus maatalousyrittäjien eläkelaitoksen maksettavista eläke- ja korvausmenoista pienenee, koska eläkelaitoksen saamien vakuutusmaksutulojen lisäys on suurempi kuin eläke- ja korvausmenojen lisäys. Noin vuonna 2000 kehitys kääntyy päinvastaiseksi seuraavan taulukon mukaisesti (vuoden 1989 indeksi):

Vuosi	Valtion osuuden muutos	
	Mmk	%
1991	— 56	—3
1995	— 64	—3
2000	— 32	—2
2010	+ 67	+ 3
2020	+ 173	+ 9

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Maatalousyrittäjien eläkelaki

1 ja 6 c §. Lain 1 §:n 3 momenttiin ja 6 c §:n 5 momenttiin ehdotetaan uudesta pykäläjaotuksesta johtuvat tekniset muutokset.

8 §. Voimassa oleva 8 § ehdotetaan jaettavaksi 8 ja 8 a—8 i §:ksi. Ehdotetuista muutoksista on osa sellaisia, ettei niitä olisi mahdollista sisällyttää jo olemassa oleviin momentteihin. Ne vaatisivat kokonaan uudet momentit, jolloin pykälään tulisi sisältymään lähes 20 mo-

menttia. Muutenkin ehdotettu jako helpottaisi työtulosta annettujen säännösten soveltamista, kun jokaisesta asiakokonaisuudesta säädettäisiin omassa pykälässään.

Osa muutoksista on pelkästään teknisiä sen vuoksi, että jotkin nykyisen 8 §:n momenteista ehdotetaan säädettäviksi asiasisällöltään samoina, mutta numeroinniltaan uusina pykälinä. Tällainen tekninen muutos ehdotetaan esimerkiksi 8 §:ään, joka muutoin vastaa asiasisällöltään täysin voimassa olevan lain 8 §:n 1 momenttia. Asiallisesti ei siis pykälän sisältämään yleissääntöön ehdoteta muutoksia.

8 a §. Pykälässä säädettäisiin viljelmän vuotuisen työtulon laskemisesta. Vuotuinen työtulo saataisiin laskemalla viljellylle maatalousmaalle ja kasvulliselle metsämaalle määritellyt työtulot yhteen. Siitä, miten viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan työtulot laskettaisiin, ehdotetaan säädettäväksi lakiehdotuksen 8 b ja 8 c §:ssä. Maatalousyrittäjien eläkeasetukseen sisältyy säännös siitä, mitä maatalousyrittäjien eläkelaisissa tarkoitetaan viljellyllä maatalousmaalla ja kasvullisella metsämaalla.

Viljeltyä maatalousmaata — peltoa ja puutarhaa — sekä metsää käsiteltäisiin erillisinä yksikköinä aina siihen saakka, kunnes molempien osalta on määritelty työtulot. Työtulon mahdollinen korottaminen tai alentaminen tapahtuisi tällöin erikseen kummankin yksikön osalta siitä riippuen, kumpaan yksikköön korotus- tai alennusperuste vaikuttaa. Työtulon määräytymiseen vaikuttavat seikat olisi tällöin mahdollista ottaa nykyistä paremmin huomioon todellisella painoarvolla ja viljelmälle olisi siten nykyistä helpompaa määrittää viljelmän todellisia olosuhteita vastaava työtulo.

8 b §. Pykälä koskisi työtulon määräytymistä viljellyn maatalousmaan eli siis pellon ja puutarhan osalta. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi perustyötulon käsite ja säännös siitä, miten se lasketaan. Perustyötulo olisi aina lähtökohtana määrättäessä viljellyn maatalousmaan vuotuista työtuloa. Se laskettaisiin kaavamaisesti 1 momentissa olevan asteikon mukaan. Työtulon määrä hehtaarilta alenisi asteittain, koska työn määräkin suhteutettuna hehtaarimäärään pienenee viljellyn maatalousmaan pinta-alan kasvaessa. Jaotus ehdotetaan säilytettäväksi entisellään, eli perustyötulon määrä hehtaarilta alenisi 12, 22, 32 ja 62 viljellyn maatalousmaahehtaarin jälkeen.

Pellon osalta laissa nykyisin oleva yläraja ehdotetaan poistettavaksi siten, että työtuloa kertyisi myös 62 hehtaarin jälkeen. Markkamääriä ehdotetaan muutettavaksi siten, että ne vastaisivat paremmin maatalousyrittäjän todellista työtulon tasoa. Pykälässä esitetyt markkamäärät perustuvat Maatalousyrittäjien työtuloryhmän muistiossa olevaan selvitykseen ja ne on esitetty vuoden 1970 indeksissä. Seuraavassa taulukossa on esitetty rinnakkain nykyinen ja ehdotettu työtulon hehtaarikertymä vuoden 1989 indeksissä:

Pelto ja puutarha ha	Nykyinen asteikko mk/v/ha	Esitetty asteikko mk/v/ha
0 —12	3 872	4 505,98
12,1—22,0	1 584	1 830,55
22,1—32,0	880	1 232,10
32,1—62,0	352	387,23
62,1—	—	70,40

Pinta-alan perusteella laskettu perustyötulo vastaisi huonosti useimpien viljelmien työtuloa, koska työtulojen hajonta on hehtaariuokittain ja tuotantosunnittain Maatalousyrittäjien työtuloryhmän muistiossa olevan selvityksen mukaan suuri. Tämän vuoksi ehdotetaan 8 b §:n 2 momenttiin lisättäviksi säännökset työtulon normaali alueesta, jolta viljelijä voisi 3 momentin mukaisesti esittää työtulonsa määrän.

Riittävän jouston aikaansaamiseksi ehdotetaan työtulon normaali alueen leveydeksi 45 prosenttia perustyötulosta. Nykyisen ratkaisukäytännön kuten myös Maatalousyrittäjien työtuloryhmän tekemän selvityksen mukaan viljelmän työtulo on yleensä pienempi yhden kuin kahden viljelijän viljelmällä. Sen vuoksi ehdotetaan, että valinta-alue olisi alemmalla tasolla yhden viljelijän viljelmällä.

Normaali alueen ylärajaksi ehdotetaan enintään 130 prosenttia ja alarajaksi 85 prosenttia perustyötulosta. Yhden vakuutettavan viljelmällä valinta-alue olisi yhtä laaja, mutta perustyötulosta olisi mahdollista poiketa 15 prosenttia ylöspäin tai 30 prosenttia alaspäin. Ehdotetut rajat tarjoaisivat riittävän jouston, mutta samalla ne estäisivät menemästä ilman eri näyttöä kohtuuttoman pitkälle joko ylös- tai alaspäin perustyötulosta.

Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan viljelijä itse esittäisi työtulon vahvistettavaksi edellä mainitulta normaali alueelta. Hän tuntee vallitsevat olosuhteet parhaiten ja voi tällöin esittää työtuloksi sen markkamäärän, joka vastaa maataloudessa tehdyn työn arvoa. Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei olisi pääsääntöisesti mahdollisuutta poiketa viljelijän esityksestä, jos se pysyttelee normaalin työtuloalueen rajojen sisäpuolella eikä ole ilmeisessä ristiriidassa viljelmän tosiasiallisten olosuhteiden kanssa. Työtuloa ei olisi mahdollista kuitenkaan vahvistaa maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n yleissäännöksen vastaisesti.

Ehdotetussa 8 b §:n 3 momentissa esitetään myös säädettäväksi ratkaisumallit niiden tilanteiden varalta, että viljelijä ei itse halua esittää mitään markkamäärää tai esitetty markkamäärä on selvässä ristiriidassa viljelmän tosiasiallisten olosuhteiden kanssa. Työtulo jouduttaisiin tällöin määrittelemään maatalousyrittäjien eläkelaitoksessa. Tällaisissa tilanteissa jouduttaisiin ottamaan huomioon myös virheen mahdollisuus. Tämän vuoksi ehdotetaan, että näissä tapauksissa viljellyn maatalousmaan vuotuiseksi työtuloksi vahvistettaisiin keskiarvo eli 1 momentin mukaisesti laskettu perustyötulo.

Maatilatalouden harjoittamisen alkuaikoina viljelmän tuotanto ei ole vielä niin vakiintunutta, että viljelijällä olisi mahdollisuus valita työtulo normaalialueelta tavalla, joka vastaa parhaiten tilalla vallitsevia olosuhteita. Toisaalta etenkin nuoret viljelijät saattaisivat pienten vakuutusmaksujen toivossa valita työtulon normaalialueen alapäästä. Sen vuoksi 8 b §:n 4 momentissa ehdotetaan, että kahden ensimmäisen yrittäjävuoden aikana viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo olisi yleensä vähintään perustyötulon suuruinen. Näin turvataisiin alkavalle yrittäjälle riittävä työtulon taso. Työtulo voitaisiin kuitenkin vahvistaa 5 momentin mukaisesti myös tästä poiketen.

Vaikka työtulon normaalialue toisi mukanaan työtulon määräytymisperusteisiin kaivatua joustoa, tarvittaisiin silti mahdollisuutta poiketa normaalialueesta, koska kuitenkin kaikkia työtuloja ei olisi mahdollista vahvistaa sen sisältä. Poikkeuserusteet on lueteltu ehdotetun 8 b §:n 5 momentissa ja ne esitetään pysytettäväksi ennallaan, koska ne ovat käytännössä osoittautuneet kattaviksi ja mukautumiskykyisiksi.

Kuten tähänkin saakka, työtulon normaali-alueesta olisi mahdollista poiketa lainkohdassa mainituin edellytyksin ylös- tai alaspäin. Lähtökohtaisesti sen tulisi tapahtua viljelijän oman selvityksen perusteella ja hänen aloitteestaan. Korottaminen tai alentaminen voisi perustua myös maatalousyrittäjien eläkelaitoksen hankimaan selvitykseen ja tapahtua sen toimesta toisin kuin viljelijä esittää. Tällainen viljelijän näkemyksestä poikkeaminen tapahtuisi silloin, kun viljelmän tosiasiallinen työtulo on selvässä ja ilmeisen voimakkaassa ristiriidassa työtulon normaalialueen tai viljelijän sen ulkopuolelta esittämän ehdotuksen kanssa.

Ehdotetun 8 b §:n 5 momentin soveltamista varten maatalousyrittäjien eläkelaitos ottaisi

käyttöön uusitut työtulon korotus- ja alennusperusteet. Tämä mahdollistaisi samanlaisten tapausten käsittelyn yhdenmukaisin perustein. Eläketurvakeskuksella olisi kuten ennenkin mahdollisuus antaa soveltamisohjeita tästä ja muista työtuloon liittyvistä kysymyksistä. Tästä säädettäisiin lakiehdotuksen 8 j §:ssä.

8 c §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännökset työtulon määräytymisestä kasvullisen metsämaan osalta. Voimassa oleva laki on tässä kohdin epäjohdonmukainen ja puutteellinen, kun otetaan huomioon, että toisaalta metsämaa lisää viljelmän työtuloa eri tavalla siitä riippuen, kuinka suureen peltopinta-alaan metsästä muuntamalla saadut MYEL-hehtaarit lisätään ja toisaalta mahdollisuudet poiketa pinta-alaan perustuvasta työtulosta ovat metsän osalta vähäiset.

Vuotuista työtuloa kasvullisen metsämaan osalta määrättäessä olisi lähtökohtana perustyötulo. Tehty työmäärä laskettuna metsähehtaarilta riippuu erilaisista kasvutekijöistä metsän alueellisen sijainnin mukaan. Tästä seuraa, että maa olisi tarkoituksenmukaista jakaa alueisiin, joilla olisi omat työtuloasteikkonsa. Lain sisäisen yhtenäisyyden vuoksi ehdotetaan tällöin käytettäväksi muualla laissa käytettyä jaottelua Etelä-, Keski- ja Pohjois-Suomeen. Maatalousyrittäjien eläkeasetuksessa on säädetty, mitkä kunnat kuuluvat kuhunkin alueeseen.

Vaikka metsätyötulon määrä hehtaarilta on suoraviivaisempi kuin peltotyötulon määrä, ei metsätyötulokaan voisi nousta rajoituksetta. Sen vuoksi olisi suurimpien metsätilojen asteikon oltava asteittain aleneva samaan tapaan kuin peltotyötuloasteikon. Kuitenkaan jaotuksen ei tarvitsisi olla yhtä yksityiskohtainen kuin peltojen osalta. Sen vuoksi ehdotetaan käytettäväksi kaksiportaista jaottelua. Lisäksi metsän osalta ehdotetaan käytettäväksi pinta-aloissa ylärajaa, jonka jälkeen työtulo ei enää kertyisi. Tällainen katto olisi tarpeellinen, koska suurimmilla metsäviljelmillä metsän hoito edellyttää välttämättä viljelmän ulkopuolista työvoimaa, jolloin metsässä tehty työ ei voi olla pelkästään maatalousyrittäjän oman työpanoksen varassa.

Sekä hehtaarijaotuksessa että markkamäärissä ehdotetaan käytettäväksi Maatalousyrittäjien työtuloryhmän selvitykseen perustuvia lukuja. Pykälän luvut on esitetty vuoden 1970 indeksissä. Vastaavat luvut vuoden 1989 indeksissä ovat:

Etelä-Suomessa

ensimmäisiltä 120

hehtaarilta	176,01	markkaa
seuraavilta 280 hehtaarilta ..	88,00	markkaa

Keski-Suomessa

ensimmäisiltä 150

hehtaarilta	140,81	markkaa
seuraavilta 350 hehtaarilta ..	70,40	markkaa

Pohjois-Suomessa

ensimmäisiltä 200

hehtaarilta	105,60	markkaa
seuraavilta 500 hehtaarilta ..	52,80	markkaa

Perustyötuloa olisi mahdollista lakiehdotuksen 8 c §:n 2 momentin mukaan korottaa, jos viljelijä tekee metsässä tavanomaista enemmän töitä. Esimerkkinä mainitaan hakkuutöihin osallistuminen tai tilanne, että viljelijän työpanos on metsätaloudessa muutoin, esimerkiksi metsänhoitotöiden osalta, tavanomaista suurempi. Siten myös hankintatyö otetaan huomioon työtuloa määrättäessä.

Ehdotettuun 8 c §:n 3 momenttiin lisättäisiin vastaavasti säännökset metsätyötulon alentamisperusteista. Pinta-alaan perustuvaa työtuloa olisi mahdollista alentaa ensiksikin sen vuoksi, että metsä on sijaintinsa vuoksi erittäin huonotuottoista. Tällä tarkoitettaisiin ensisijaisesti Lapin metsiä, mutta myös muita selvästi huonotuottoisia metsiä. Toisena työtulon alentamisperusteena pidettäisiin metsänhoitotöiden teettämistä joko osittain tai kokonaan viljelmän ulkopuolisilla henkilöillä. Viljelijän metsässä tekemä työpanos jää tällöin pienemmäksi kuin perustyötulon mukaan laskettu työtulo edellyttäisi.

8 d ja 8 e §. Pykälät vastaisivat voimassa olevan lain 8 §:n 3 ja 4 momenttia. Ehdotettuun 8 e §:ään tulisi lisäksi uudesta pykäläjaoituksesta johtuva viittaus 8 §:ään.

8 f §. Ehdotettu pykälä koskisi poronomistajan työtuloa, jota vastaava säännös on voimassa olevan lain 8 §:n 5 momentissa. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännös, jonka mukaan poronomistajan työtuloon vaikuttaisi sekä porojen että poronhoitotyössä tehtyjen työpäivien lukumäärä. Tällainen määrittelytapa olisi nykyiseen verrattuna sekä joustavampi että monipuolisempi. Tällöin työtuloasteikoon ei tulisi porojen tai työpäivien muuttuessa sellaisia vaihteluita kuin nykymäärittelyllä.

Työpäivien arvon ja omistettujen lukuporojen mukaan määritelty ansiotaso vastaisi nykyistä paremmin todellisuutta ja olisi oikeudenmukaisempi erikokoisia porotalousrytysiä kohtaan. Työpäivän arvoksi ehdotetaan 168,97 markkaa ja lukuporon arvoksi 84,48 markkaa (vuoden 1989 indeksi). Näillä arvoilla sellaisen poronomistajan, joka tekee lukuporojen edellyttämän määrän poronhoitotyötä, työtulo ei muuttuisi juuri lainkaan. Muiden osalta työtulo muuttuisi enemmän poronomistusta painottavaksi, koska sitä ei enää määriteltäisi yksinomaan työpäivien mukaan.

Työpäivällä tarkoitettaisiin sekä paliskunnassa että sen ulkopuolella tehtyä poronhoitotyötä tukevaa työpäivää. Tämän lisäksi ehdotetaan, että lakitekstissä olisi maininta paliskunnan poroisännän tai rahastonhoitajan saamista palkkiosta. Tällainen palkkio lisättäisiin sellaisenaan poronomistajan muutoin määrättyvään työtuloon.

8 g §. Pykälä koskisi työtulon tarkistamista. Vastaavat säännökset ovat nykyisin 8 §:n 6 momentissa. Ehdotetun pykälän 1 ja 3 momentti vastaavat sisällöltään täysin voimassa olevaa 8 §:n 6 momenttia. Työtulon tarkistamisesta sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana maatalousyrittäjä on täyttänyt 62 vuotta, ehdotetaan säädettäväksi omassa 3 momentissa, koska tällöin on kysymys olennaisesti erityyppisestä tilanteesta edeltävien momenttien sisältämiin asiakokonaisuuksiin verrattuna.

Uutta ehdotuksessa on 8 §:n 2 momentti, joka koskee viljelmän työtulon tarkistamista 8 b §:n 4 momentissa tarkoitettujen kahden vuoden jälkeen. Olosuhteet viljelmällä ehtivät kahden vuoden aikana vakiintua niin, että sanotun ajan jälkeen on mahdollista määrittää viljelmälle sellainen työtulo, joka parhaiten vastaa viljelmän olosuhteita.

Edellytyksenä työtulon tarkistamiselle on pääsääntöisesti siihen vaikuttavissa seikoissa tapahtunut olennainen muutos. Tämä merkitsisi, että pienempiä muutoksia ei voida korjata, ei edes silloinkaan, kun kaksi vuotta on kulu- nut yritystoiminnan aloittamisesta. Sen vuoksi ehdotetaan 8 g §:n 2 momenttiin lisättäväksi säännös, joka mahdollistaisi työtulon tarkistamisen kahden ensimmäisen vuoden jälkeen, vaikkei olennaista muutosta ole tapahtunut. Silloin olisi mahdollista ottaa joustavasti huomioon nekin seikat, joiden vaikutusta ei ole osattu arvata vakuutusta aloitettaessa. Tämän momentin nojalla tarkistus suoritettaisiin mah-

dollisimman pian sen jälkeen, kun kaksi vuotta on kulunut maatalousyrittäjätoiminnan aloittamisesta.

8 h §. Pykälään ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan 8 §:n 6 momentissa oleva säännös osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtulosta, muutettuna ainostaan viittaussäännöksen osalta.

8 i §. Lain 8 §:n 7 ja 8 momentissa olevat eläkkeen perusteena olevaa työtuloa koskevat säännökset ehdotetaan siirrettäviksi 8 i §:ään. Samalla 8 §:n 7 momentti ehdotetaan jaettavaksi kolmeen eri momenttiin siten, että sitä vastaisivat pykäläehdotuksen 1, 2 ja 4 momentti. Jakamisen jälkeen jokaisessa momentissa olisi oma asiakokonaisuutensa. Lisäksi ehdotetaan voimassa olevan 8 §:n 7 ja 8 momentin järjestyksen muuttamista siten, että 8 §:n 8 momentti sijoitettaisiin pykäläehdotuksen 3 momentiksi, koska tällöin pykälä etenisi nykyistä johdonmukaisemmin. Pykälään tulisi myös kaksi uudesta pykäläjaotuksesta johtuvaa muutosta.

8 j §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi 8 §:n 9 momentin säännös viittaussäännökseltään muutettuna.

11 ja 15 §. Lain 11 §:n 3 momenttiin ja 15 §:n 1 momenttiin tulisivat uudesta pykäläjaotuksesta johtuvat viittaussäännösten muutokset. Lisäksi 15 § 1 momenttiin ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäväksi maininta eläkelaitoksesta päätöksenantajana 4 §:n mukaisissa vapautuspäätöksissä, koska sosiaali- ja terveysministeriö on 17 päivänä joulukuuta 1981 antamallaan päätöksellä (1034/81) siirtänyt 4 §:ssä mainitut tehtävät maatalousyrittäjien eläkelaitokselle.

20 §. Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että metsän osalta pinta-ala laskettaisiin täysinä hehtaareina. Muutos helpottaisi työtuloasioiden käsittelyä sekä maatalousyrittäjien itsensä että eläkelaitoksen kannalta. Pyörityksestä aiheutuva virhe olisi korkeintaan 0,5 metsähehtaarilta kertyvän työtulon suuruinen.

1.2. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

11 ja 21 §. Lain 11 §:n 1 ja 2 momenttia sekä 21 §:n 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi viittaussäännönsä osalta siten, että ne vastaisivat maatalousyrittäjien eläkelakiin ehdotettuja muutoksia.

Kysymys siitä, aiheuttaako maatalousyrittäjien eläkelain mukaisten työtulosäännösten muuttaminen muita tarkistustarpeita maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakiin, on selvitetävänä. Tähän liittyen saattaa olla myöhemmin tarpeen tehdä maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslakia koskeva täydentävä hallituksen esitys.

2. Voimaantulo

2.1. Maatalousyrittäjien eläkelaki

Muutos ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990. Näin taattaisiin uuden järjestelmän toimeenpanolle riittävä valmistelu-aika. Uusia säännöksiä työtulon vahvistamisesta ja tarkistamisesta sovellettaisiin, jos vakuutus alkaa lainmuutoksen voimaantulon jälkeen taikka jos sen voimassa ollessa työtuloon vaikuttavissa seikoissa tapahtuu olennainen työtulon tarkistuksen aiheuttava muutos.

Suurimmalla osalla maatalousyrittäjistä työtuloa ei olisi mahdollista tarkistaa uusia säännöksiä vastaavaksi, koska niiden toiminnassa ei ole tapahtunut mitään olennaista muutosta. Tästä johtuen voimaantulosäännökseen ehdotetaan lisättäväksi nimenomainen maininta siitä, että työtulon tarkistus on lain voimaantulovaiheessa mahdollinen ilman olennaista muutostakin.

Työtulo olisi mahdollista tarkistaa maatalousyrittäjän hakemuksesta uusia säännöksiä vastaavaksi lain tultua voimaan. Kun aikaisempien vastaavanlaisten tilanteiden perusteella on todennäköistä, että kaikki viljelijät eivät tällaista hakemusta tee, on maatalousyrittäjien eläkelaitoksella säännöksen mukaan mahdollisuus maatalousyrittäjää kuultuaan tarkistaa työtulo myös omasta aloitteestaan 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen. Kummassakaan tapauksessa ei voimassa olevaa työtuloa alennetaisi ilman maatalousyrittäjän suostumusta.

Ehdotetuissa muutoksissa mainitut markkamäärät on lain sisäisen yhtenäisyyden vuoksi esitetty vuoden 1970 indeksissä 197.

2.2. Maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslaki

Muutokset ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti maatalousyrittäjien eläkelakiin

ehdotettujen muutosten kanssa 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Uusia säännöksiä sovellettaisiin tapauksissa, joissa tapaturma sattuu tai ammattitauti ilmenee näiden säännösten voimassa ollessa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 6 c §:n 5 momentti, 8 §, 11 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentin 2 kohta 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (595/78), 6 c §:n 5 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1325/88), 8 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla sekä 23 päivänä joulukuuta 1970, 3 päivänä joulukuuta 1982, 8 päivänä elokuuta 1986 ja 11 päivänä joulukuuta 1987 annetuilla laeilla (830/70, 882/82, 605/86 ja 1009/87), 11 §:n 3 momentti viimeksi mainitussa laissa ja 15 §:n 1 momentti 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (219/74), sekä *lisätään* lakiin uusi 8 a—8 j § seuraavasti:

1 §

Tämä laki ei kuitenkaan koske

2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—8 h §:ssä tarkoitettu työtulo sanottujen pykälien mukaan arvioituna ei vastaa vähintään 500 markan vuosituloa; eikä

6 c §

Perusmäärää laskettaessa ei sovelleta, mitä jäljempänä 8 i §:n 3 momentissa on säädetty. Mitä työntekijäin eläkelain 7 c, 8 ja 8 a §:ssä on säädetty, sovelletaan eläkkeen perusmäärään mutta ei sen täydennysosaan.

8 §

Eläkkeen perusteena olevan työtulon määrittämistä varten maatalousyrittäjälle vahvistetaan se työtulo, jonka hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan tämän lain piiriin kuuluvasta toiminnastaan.

8 a §

Maatilataloudessa viljelmän vuotuinen työtulo on viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan perusteella määriteltujen vuotuisen työtulojen yhteismäärä.

8 b §

Viljellyn maatalousmaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

ensimmäisiltä 12 hehtaarilta	640 markkaa
seuraavilta 10 hehtaarilta	260 markkaa
seuraavilta 10 hehtaarilta	175 markkaa
seuraavilta 30 hehtaarilta	55 markkaa
lopulta hehtaareilta	10 markkaa

Työtulon normaalialue on enintään 130 prosenttia ja vähintään 85 prosenttia perustyöstulosta. Jos maatilatalouden harjoittajia, joille työtuloa määritellään, on yksi, ovat sanotut prosenttiluvut 115 ja 70.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo on maatilatalouden harjoittajien hakemuksessaan 2 momentissa tarkoitettua normaalialue-

eelta esittämä markkamäärä. Jos sanottua markkamäärää ei esitetä tai esitetty määrä on ilmeisessä ristiriidassa viljelmän tosiasiallisten olosuhteiden kanssa, työtulo on perustyötulon suuruinen.

Siltä ajalta, jolta maatilatalouden harjoittajien maatilatalous viljelmällä ei ole yhdenjakoisesti jatkunut kahta vuotta, viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo on vähintään perustyötulon suuruinen.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo voidaan vahvistaa 1—4 momentin säännöksistä poiketen, jos viljely- tai muu tuotantotapa, viljelmällä työskentelevien maatilatalouden harjoittajien poikkeuksellinen määrä, viljelmän tuottavuus tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

8 c §

Kasvullisen metsämaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

Etelä-Suomessa

ensimmäisiltä 120 hehtaarilta 25,0 markkaa
seuraavilta 280 hehtaarilta 12,5 markkaa

Keski-Suomessa

ensimmäisiltä 150 hehtaarilta 20,0 markkaa
seuraavilta 350 hehtaarilta 10,0 markkaa

Pohjois-Suomessa

ensimmäisiltä 200 hehtaarilta 15,0 markkaa
seuraavilta 500 hehtaarilta 7,5 markkaa

Kasvullisen metsämaan työtulo määritellään 1 momentin mukaista perustyötuloa suuremmaksi, jos maatilatalouden harjoittajat osallistuvat metsän hakkuutöihin tai jos heidän työpanoksensa viljelmän metsätaloudessa muutoin on tavanomaista suurempi.

Työtulo määritellään 1 momentin mukaista perustyötuloa pienemmäksi, jos metsä sijaintinsa vuoksi on erittäin huonotuottoinen tai jos metsän hoitotyöt on sopimuksella tai muutoin annettu muiden tehtäviksi.

8 d §

Viljelmän työtulo jaetaan maatilatalouden harjoittajien kesken siinä suhteessa kuin he ottavat osaa työhön viljelmällä. Tällöin avio-puolisoiden yhteisestä työtulosta katsotaan kummallekin puolisolle kuuluvan yksi kolmasosa ja loput jaetaan heidän keskenään siten kuin

he ovat yhteisessä hakemuksessaan esittäneet tai, jollei tällaista hakemusta ole tehty, kummallekin tasan. Erityisestä syystä työtulon jakautuminen puolisoitten kesken voidaan kuitenkin vahvistaa edellä sanotusta poiketen.

8 e §

Maatilatalouden työhön osallistuvan perheyhtymän jäsenen työtulona pidetään hänelle maksettavaa palkkaa ottaen kuitenkin huomioon, mitä 8 §:ssä on säädetty.

8 f §

Poronomistajan vuotuinen työtulo on 12 markkaa hänen omistamaltaan lukuporolta lisättynä 24 markalla jokaiselta hänen työpäivältään tämän lain piiriin kuuluvassa poronhoitotyössä. Poronomistajan työtuloon lisätään palkkiot hänen paliskunnan poroisäntänä tai rahastonhoitajana tekemästään työstä.

8 g §

Vakuutuksen alkaessa maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa maatalousyrittäjän työtuloon. Jos työtuloon vaikuttavat seikat myöhemmin olennaisesti muuttuvat, tarkistetaan se hakemuksesta. Eläkelaitos voi myös omasta aloitteestaan tarkistaa työtulon. Työtuloa ei saa kuitenkaan muuttaa takautuvasti.

Edellä 8 b §:n 4 momentissa tarkoitettulle maatilatalouden harjoittajalle vahvistettu työtulo voidaan sanotussa momentissa mainitun ajan kuluttua tarkistaa vastaamaan viljelmän olosuhteiden mukaista työtuloa, vaikka työtuloon vaikuttavissa seikoissa ei olisi tapahtunut 1 momentissa tarkoitettua olennaista muutosta.

Sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana maatalousyrittäjä on täyttänyt 62 vuotta, tarkistetaan työtuloa vain, jos maatalousyrittäjä ei täytä 1 §:n mukaisia vakuuttamisedellytyksiä.

8 h §

Sen estämättä, mitä 8 ja 8 a—8 g §:ssä on säädetty, osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtuloksi vahvistetaan puolet 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua keskimääräisestä työtulosta.

8 i §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla.

Jos maatalousyrittäjälle on vahvistettu työtuloa 23 vuoden iän täyttämisen jälkeiseltä ajalta, jätetään eläkkeen perusteena olevaa työtuloa määrättäessä sanotun iän täyttämistä edeltäneet työtulot ja vastaava aika huomioon ottamatta.

Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika, eläkkeen perusteena oleva työtulo sanotulle ajalle lasketaan käyttämällä vahvistettuja ja tarkistettuja työtuloja 1 momentissa säädetystä poiketen työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen neljän vuoden ajalta. Sanottua neljän vuoden aikaa pidennetään kuitenkin niin monella vuodella kuin maatalousyrittäjä on työkyvyttömyyden alkaessa 52 ikävuotta vanhempi, mutta enintään kahdeksaan vuoteen.

Jos maatalousyrittäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1938, korotetaan vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä hänen 8 h §:ssä tarkoitettua osa-aikaeläkkeen ajaksi vahvistettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloaan seuraavilla kertoimilla:

Syntymävuosi	Kerroin
1932 tai aikaisempi	1,6
1933	1,5
1934	1,4
1935	1,3
1936	1,2
1937	1,1

8 j §

Eläketurvakeskus voi antaa eläkelaitokselle yleisiä ohjeita 8 ja 8 a—8 g §:n soveltamisesta.

11 §

Mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maatilatalouden työhön osallistuvaan

8 e §:ssä tarkoitettuun sellaiseen perheyrityksen jäseneseen, jolle ei makseta palkkaa.

15 §

Edellä 1 §:n 5 momentissa tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen, 4 §:ssä tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen tai eläkelaitoksen sekä 6 f, 6 g ja 8 g §:ssä tarkoitettuihin eläkelaitoksen päätöksiin saa hakea muutosta ja päätöksen poistamista saa hakea siten kuin työntekijäin eläkelaisissa on säädetty.

20 §

Tätä lakia sovellettaessa viljellyn maatalousmaan pinta-ala lasketaan hehtaarin kymmenesosan ja kasvullisen metsämaan pinta-ala hehtaarin tarkkuudella. Jos pyöritys on mahdollinen molempiin suuntiin, suoritetaan se ylöspäin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan, jos työtulo tulee vahvistettavaksi tai tarkistettavaksi lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Maatalousyrittäjän hakemuksesta työtulo tarkistetaan tämän lain säännösten mukaiseksi, vaikka työtuloon vaikuttavissa seikoissa ei olisi tapahtunut 8 g §:n 1 momentissa tarkoitettua olennaista muutosta. Jos tällaista hakemusta ei ole tehty 1 päivään tammikuuta 1993 mennessä, maatalousyrittäjien eläkelaitos tarkistaa omasta aloitteestaan työtulon. Mikäli tässä momentissa tarkoitettu tarkistus aiheuttaisi sen, että voimassa oleva työtulo alenee, tehdään tarkistus vain, jos maatalousyrittäjä antaa siihen suostumuksensa.

Tässä laissa säädetty markkamäärät vastaavat vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

2.

Laki**maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 11 ja 21 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 21 §:n 3 momentti näin kuuluviksi:

11 §

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänen maatalousyrittäjien eläkelain mukaista työtuloaan. Työtulo, joka lasketaan sanotun lain 8 i §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti, otetaan kuitenkin huomioon enintään vuoden pituiselta yrittäjätoiminnan jaksolta ennen työvahingon sattumista.

Maatalousyrittäjälle, jolla ei työvahingon sattuessa ole voimassa maatalousyrittäjien eläkelain mukaista vakuutusta, määrätään vuosityöansio enintään vuoden pituiselta ajalta ennen työvahingon sattumista soveltuvin osin sanotun lain 8 ja 8 a—8 h §:ssä ja 8 i §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan.

21 §

Tapaturmavakuutuslaitoksen on vakuutuksen alkaessa ja olosuhteiden muuttuessa todettava maatalousyrittäjien eläkelain 8 ja 8 a—8 h §:n säännöksiä soveltaen, mitä on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.

Helsingissä 6 päivänä lokakuuta 1989

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Helena Pesola*

1.

Laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 1 §:n 3 momentin 2 kohta, 6 c §:n 5 momentti, 8 §, 11 §:n 3 momentti, 15 §:n 1 momentti ja 20 §, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 3 momentin 2 kohta 28 päivänä heinäkuuta 1978 annetussa laissa (595/78), 6 c §:n 5 momentti 29 päivänä joulukuuta 1988 annetussa laissa (1325/88), 8 § muutettuna viimeksi mainitulla lailla sekä 23 päivänä joulukuuta 1970, 3 päivänä joulukuuta 1982, 8 päivänä elokuuta 1986 ja 11 päivänä joulukuuta 1987 annetuilla laeilla (830/70, 882/82, 605/86 ja 1009/87), 11 §:n 3 momentti viimeksi mainitussa laissa ja 15 §:n 1 momentti 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (219/74), sekä

lisätään lakiin uusi 8 a—8 j § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

Tämä laki ei kuitenkaan koske

-----
2) maatalousyrittäjää, jonka 8 §:ssä tarkoitettu työtulo sanotun pykälän säännösten mukaan arvioituna ei vastaa vähintään 500 markan vuosituloa; eikä

-----
2) maatalousyrittäjää, jonka 8 ja 8 a—8 h §:ssä tarkoitettu työtulo *sanottujen pykälien* mukaan arvioituna ei vastaa vähintään 500 markan vuosituloa; eikä

6 c §

Perusmäärää laskettaessa ei sovelleta, mitä jäljempänä 8 §:n 8 momentissa on säädetty. Mitä työntekijäin eläkelain 7 c, 8 ja 8 a §:ssä on säädetty, sovelletaan eläkkeen perusmäärään mutta ei sen täydennysosaan.

Perusmäärää laskettaessa ei sovelleta, mitä jäljempänä 8 i §:n 3 momentissa on säädetty. Mitä työntekijäin eläkelain 7 c, 8 ja 8 a §:ssä on säädetty, sovelletaan eläkkeen perusmäärään mutta ei sen täydennysosaan.

8 §

Eläkkeen perusteena olevan työtulon määräämistä varten maatalousyrittäjälle vahvistetaan se työtulo, jonka hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan tämän lain piiriin kuuluvasta toiminnastaan.

8 §

Eläkkeen perusteena olevan työtulon määräämistä varten maatalousyrittäjälle vahvistetaan se työtulo, jonka hänen voidaan kohtuudella arvioida jatkuvasti saavan tämän lain piiriin kuuluvasta toiminnastaan.

8 a §

Maatilataloudessa viljelmän vuotuinen työtulo on viljellyn maatalousmaan ja kasvullisen metsämaan perusteella määriteltujen vuotuisen työtulojen yhteismäärä.

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

Maatilataloudessa katsotaan viljelmän vuotuisen työtulon olevan maatalousmaan hehtaaria kohden 550 markkaa ensimmäisiltä 12 hehtaarilta, 225 markkaa seuraavilta 10 hehtaarilta, 125 markkaa seuraavilta 10 hehtaarilta ja 50 markkaa seuraavilta 30 hehtaarilta. Työtulo voidaan kuitenkin määrittää edellä sanotusta poiketen, jos viljely- tai muu tuotantotapa, viljelmällä työskentelevien maatilatalouden harjoittajien poikkeuksellinen määrä, viljelmän tuottavuus tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

8 b §

Viljellyn maatalousmaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

ensimmäisiltä 12 hehtaarilta	640 markkaa
seuraavilta 10 hehtaarilta	260 markkaa
seuraavilta 10 hehtaarilta	175 markkaa
seuraavilta 30 hehtaarilta	55 markkaa
<i>lopuilta hehtaareilta</i>	<i>10 markkaa</i>

Työtulon normaalialue on enintään 130 prosenttia ja vähintään 85 prosenttia perustyötulosta. Jos maatilatalouden harjoittajia, joille työtuloa määritellään, on yksi, ovat sanotut prosenttiluvut 115 ja 70.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo on maatilatalouden harjoittajien hakemuksessaan 2 momentissa tarkoitettulta normaalialueelta esittämä markkamäärä. Jos sanottua markkamäärää ei esitetä tai esitetty määrä on ilmeisessä ristiriidassa viljelmän tosiasiallisten olosuhteiden kanssa, työtulo on perustyötulon suuruinen.

Siltä ajalta, jolta maatilatalouden harjoittajien maatilatalous viljelmällä ei ole yhdenjaksoisesti jatkunut kahta vuotta, viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo on vähintään perustyötulon suuruinen.

Viljellyn maatalousmaan vuotuinen työtulo voidaan vahvistaa 1—4 momentin säännöksistä poiketen, jos viljely- tai muu tuotantotapa, viljelmällä työskentelevien maatilatalouden harjoittajien poikkeuksellinen määrä, viljelmän tuottavuus tai muu näihin verrattava syy niin edellyttää.

8 c §

Kasvullisen metsämaan vuotuista työtuloa määriteltäessä pidetään perustyötulona hehtaarilta:

Etelä-Suomessa

ensimmäisiltä 120 hehtaarilta	25,0 markkaa
seuraavilta 280 hehtaarilta	12,5 markkaa

Keski-Suomessa

ensimmäisiltä 150 hehtaarilta	20,0 markkaa
seuraavilta 350 hehtaarilta	10,0 markkaa

Pohjois-Suomessa

ensimmäisiltä 200 hehtaarilta	15,0 markkaa
seuraavilta 500 hehtaarilta	7,5 markkaa

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Viljelmän työtulo jaetaan maatilatalouden harjoittajien kesken siinä suhteessa kuin he ottavat osaa työhön viljelmällä. Tällöin avio- puolisoitten yhteisestä työtulosta katsotaan kummallekin puolisolalle kuuluvan yksi kolmasosa ja loput jaetaan heidän keskenään siten kuin he ovat yhteisessä hakemuksessaan esittäneet tai, jollei tällaista hakemusta ole tehty, kummallekin tasan. Erityisestä syystä työtulon jakautuminen puolisoitten kesken voidaan kuitenkin vahvistaa edellä sanotusta poiketen.

Maatilatalouden työhön osallistuvan perheyrityksen jäsenen työtulona pidetään hänelle maksettavaa palkkaa ottaen kuitenkin huomioon, mitä 1 momentissa on säädetty.

Poronomistajan vuotuisesti työtuloksi katsotaan hänen omistamaansa ja paliskunnan toimesta luettua vuotta vanhempaa poroa kohden 35 markkaa. Jos poronomistaja tekee tämän lain piiriin kuuluvaa poronhoitotyötä olennaisesti enemmän tai vähemmän kuin hänen edellä tarkoitettujen lukuporojensa määrä edellyttää, korotetaan tai alennetaan vastavasti työtuloa.

Vakuutuksen alkaessa maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa maatalousyrittäjän työtulon. Jos työtuloon vaikuttavat seikat myöhemmin olennaisesti muuttuvat, tarkistetaan se hakemuksesta. Eläkelaitos voi myös omasta aloitteestaan tarkistaa työtulon. Työtuloa ei saa kuitenkaan muuttaa takautuvasti. Sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana maatalousyrittäjä on täyttänyt 62 vuotta, tarkistetaan työtulo

Kasvullisen metsämaan työtulo määritellään 1 momentin mukaista perustyötuloa suuremmaksi, jos maatilatalouden harjoittajat osallistuvat metsän hakkuutöihin tai jos heidän työpanoksensa viljelmän metsätaloudessa muutoin on tavanomaista suurempi.

Työtulo määritellään 1 momentin mukaista perustyötuloa pienemmäksi, jos metsä sijaintinsa vuoksi on erittäin huonotuottoinen tai jos metsän hoitotyöt on sopimuksella tai muutoin annettu muiden tehtäviksi.

8 d §

Viljelmän työtulo jaetaan maatilatalouden harjoittajien kesken siinä suhteessa kuin he ottavat osaa työhön viljelmällä. Tällöin avio- puolisoitten yhteisestä työtulosta katsotaan kummallekin puolisolalle kuuluvan yksi kolmasosa ja loput jaetaan heidän keskenään siten kuin he ovat yhteisessä hakemuksessaan esittäneet tai, jollei tällaista hakemusta ole tehty, kummallekin tasan. Erityisestä syystä työtulon jakautuminen puolisoitten kesken voidaan kuitenkin vahvistaa edellä sanotusta poiketen.

8 e §

Maatilatalouden työhön osallistuvan perheyrityksen jäsenen työtulona pidetään hänelle maksettavaa palkkaa ottaen kuitenkin huomioon, mitä 8 §:ssä on säädetty.

8 f §

Poronomistajan vuotuinen työtulo on 12 markkaa hänen omistamaltaan lukuporolta lisättyinä 24 markalla jokaiselta hänen työpäivältään tämän lain piiriin kuuluvassa poronhoitotyössä. Poronomistajan työtuloon lisätään palkkiot hänen paliskunnan poroisäntänä tai rahastonhoitajana tekemästään työstä.

8 g §

Vakuutuksen alkaessa maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa maatalousyrittäjän työtulon. Jos työtuloon vaikuttavat seikat myöhemmin olennaisesti muuttuvat, tarkistetaan se hakemuksesta. Eläkelaitos voi myös omasta aloitteestaan tarkistaa työtulon. Työtuloa ei saa kuitenkaan muuttaa takautuvasti.

Edellä 8 b §:n 4 momentissa tarkoitettulle maatilatalouden harjoittajalle vahvistettu työ-

Voimassa oleva laki

loa vain, jos maatalousyrittäjä ei täytä 1 §:n mukaisia vakuuttamisedellytyksiä. Sen estämättä, mitä tässä pykälässä on säädetty, osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtuloksi vahvistetaan puolet 6 §:n 1 momentissa tarkoitettusta keskimääräisestä työtulosta.

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Jos maatalousyrittäjälle on vahvistettu työtuloa 23 vuoden iän täyttämisen jälkeiseltä ajalta, jätetään eläkkeen perusteena olevaa työtuloa määrättäessä sanotun iän täyttämistä edeltäneet työtulot ja vastaava aika huomioon ottamatta. Jos maatalousyrittäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1938, korotetaan vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä hänen 6 momentissa tarkoitettua osa-aikaeläkkeen ajaksi vahvistettua eläkkeen perusteena olevaa työtuloaan seuraavilla kertoimilla:

Syntymävuosi	Kerroin
1932 tai aikaisempi	1,6
1933	1,5
1934	1,4
1935	1,3
1936	1,2
1937	1,1

Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika, eläkkeen perusteena oleva työtulo sanotulle ajalle lasketaan käyttämällä vahvistettuja ja tarkistettuja työtuloja 7 momentin 1 virkkeessä säädetystä poiketen työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen neljän vuoden ajalta. Sanottua neljän vuoden aikaa pidennetään kuitenkin niin mo-

Ehdotus

tulo voidaan sanotussa momentissa mainitun ajan kuluttua tarkistaa vastaamaan viljelmän olosuhteiden mukaista työtuloa, vaikka työtuloon vaikuttavissa seikoissa ei olisi tapahtunut 1 momentissa tarkoitettua olennaista muutosta.

Sen kalenterivuoden jälkeen, jonka aikana maatalousyrittäjä on täyttänyt 62 vuotta, tarkistetaan työtuloa vain, jos maatalousyrittäjä ei täytä 1 §:n mukaisia vakuuttamisedellytyksiä.

8 h §

Sen estämättä, mitä 8 ja 8 a—8 g §:ssä on säädetty, osa-aikaeläkettä saavan maatalousyrittäjän työtuloksi vahvistetaan puolet 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua keskimääräisestä työtulosta.

8 i §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla.

Jos maatalousyrittäjälle on vahvistettu työtuloa 23 vuoden iän täyttämisen jälkeiseltä ajalta, jätetään eläkkeen perusteena olevaa työtuloa määrättäessä sanotun iän täyttämistä edeltäneet työtulot ja vastaava aika huomioon ottamatta.

Jos eläkkeeseen oikeuttavaksi luetaan myös työkyvyttömyyden alkamisen ja eläkeiän täyttämisen välinen aika, eläkkeen perusteena oleva työtulo sanotulle ajalle lasketaan käyttämällä vahvistettuja ja tarkistettuja työtuloja 1 momentissa säädetystä poiketen työkyvyttömyyden alkamista välittömästi edeltäneen neljän vuoden ajalta. Sanottua neljän vuoden aikaa pidennetään kuitenkin niin monella vuo-

Voimassa oleva laki

nella vuodella kuin maatalousyrittäjä on työkyvyttömyyden alkaessa 52 ikävuotta vanhempi, mutta enintään kahdeksaan vuoteen.

Eläketurvakeskus voi antaa eläkelaitokselle yleisiä ohjeita tämän pykälän soveltamisesta.

11 §

Mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maatilatalouden työhön osallistuvaan 8 §:n 4 momentissa tarkoitettuun sellaiseen perheyriksen jäsenene, jolle ei makseta palkkaa.

15 §

Edellä 1 §:n 5 momentissa ja 4 §:ssä tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen päätöksiin sekä 6 f ja 6 g §:ssä ja 8 §:n 6 momentissa tarkoitettuihin eläkelaitoksen päätöksiin saa hakea muutosta ja päätöksen poistamista siten työntekijäin eläkelaiissa on säädetty.

20 §

Tätä lakia sovellettaessa pinta-ala lasketaan hehtaarin kymmenesosan tarkkuudella. Jos pyöritys on mahdollinen molempiin suuntiin, suoritetaan se ylöspäin.

Ehdotus

della kuin maatalousyrittäjä on työkyvyttömyyden alkaessa 52 ikävuotta vanhempi mutta enintään kahdeksaan vuoteen.

Jos maatalousyrittäjä on syntynyt ennen 1 päivää tammikuuta 1938, korotetaan vanhuus- tai työkyvyttömyyseläkettä määrättäessä hänen 8 h §:ssä tarkoitettua osa-aikaeläkkeen ajaksi vahvistettua eläkkeen perusteena olevaa työtu- loaan seuraavilla kertoimilla:

Syntymävuosi	Kerroin
1932 tai aikaisempi	1,6
1933	1,5
1934	1,4
1935	1,3
1936	1,2
1937	1,1

8 j §

Eläketurvakeskus voi antaa eläkelaitokselle yleisiä ohjeita 8 ja 8 a—8 g §:n soveltamisesta.

11 §

Mitä 2 momentissa on säädetty, sovelletaan myös maatilatalouden työhön osallistuvaan 8 e §:ssä tarkoitettuun sellaiseen perheyriksen jäsenene, jolle ei makseta palkkaa.

15 §

Edellä 1 §:n 5 momentissa *tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen*, 4 §:ssä tarkoitettuihin eläketurvakeskuksen *tai eläkelaitoksen* sekä 6 f, 6 g ja 8 g §:ssä tarkoitettuihin eläkelaitoksen päätöksiin saa hakea muutosta ja päätöksen poistamista siten kuin työntekijäin eläkelaiissa on säädetty.

20 §

Tätä lakia sovellettaessa *viljellyn maatalous- maan* pinta-ala lasketaan hehtaarin kymmenes- osan *ja kasvullisen metsämaan pinta-ala hehtaarin* tarkkuudella. Jos pyöritys on mahdollinen molempiin suuntiin, suoritetaan se ylöspäin.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä- kuuta 1990.

Tämän lain säännöksiä sovelletaan, jos työ- tulo tulee vahvistettavaksi tai tarkistettavaksi lain voimaantulon jälkeiseltä ajalta.

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Maatalousyrittäjän hakemuksesta työtulo tarkistetaan tämän lain säännösten mukaiseksi, vaikka työtuloon vaikuttavissa seikoissa ei olisi tapahtunut 8 g §:n 1 momentissa tarkoitettua olennaista muutosta. Jos tällaista hakemusta ei ole tehty 1 päivään tammikuuta 1993 mennessä, maatalousyrittäjien eläkelaitos tarkistaa omasta aloitteestaan työtulon. Mikäli tässä momentissa tarkoitettu tarkistus aiheuttaisi sen, että voimassa oleva työtulo alenee, tehdään tarkistus vain, jos maatalousyrittäjä antaa siihen suostumuksensa.

Tässä laissa säädetyt markkamäärät vastaavat vuodelle 1970 vahvistettua palkkaindeksilukua.

2.

Laki

maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain 11 ja 21 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 23 päivänä joulukuuta 1981 annetun maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/81) 11 §:n 1 ja 2 momentti sekä 21 §:n 3 momentti näin kuuluviksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

11 §

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänen maatalousyrittäjien eläkelain mukaista työtuloaan. Työtulo, joka lasketaan sanotun lain 8 §:n 7 momentin mukaisesti, otetaan kuitenkin huomioon enintään vuoden pituiselta yrittäjätoiminnan jaksolta ennen työvahingon sattumista.

Maatalousyrittäjälle, jolla ei työvahingon sattuessa ole voimassa maatalousyrittäjien eläkelain mukaista vakuutusta, määrätään vuosityöansio enintään vuoden pituiselta ajalta ennen työvahingon sattumista soveltuvin osin sanotun lain 8 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

21 §

Tapaturmavakuutuslaitoksen on vakuutuksen alkaessa ja olosuhteiden muuttuessa todet-

11 §

Maatalousyrittäjän vuosityöansiona pidetään hänen maatalousyrittäjien eläkelain mukaista työtuloaan. Työtulo, joka lasketaan sanotun lain 8 i §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti, otetaan kuitenkin huomioon enintään vuoden pituiselta yrittäjätoiminnan jaksolta ennen työvahingon sattumista.

Maatalousyrittäjälle, jolla ei työvahingon sattuessa ole voimassa maatalousyrittäjien eläkelain mukaista vakuutusta, määrätään vuosityöansio enintään vuoden pituiselta ajalta ennen työvahingon sattumista soveltuvin osin sanotun lain 8 ja 8 a—8 h §:ssä ja 8 i §:n 1 ja 2 momentissa säädettyjen perusteiden mukaan.

21 §

Tapaturmavakuutuslaitoksen on vakuutuksen alkaessa ja olosuhteiden muuttuessa todet-

Voimassa oleva laki

tava maatalousyrittäjien eläkelain 8 §:n säännöksiä soveltaen, mitä on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.

Ehdotus

tava maatalousyrittäjien eläkelain 8 ja 8 a—8 h §:n säännöksiä soveltaen, mitä on pidettävä vakuutetun vuosityöansiona.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1990.
